

Sygn. akt IV U 106/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Barbara Kokoryn
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Racis

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015 r. w Olsztynie

sprawy B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O.

o zasiłek chorobowy, zwrot nienależnie pobranego zasiłku chorobowego

na skutek odwołania B. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O.

1)z dnia 15 grudnia 2014 r., nr (...),

2)z dnia 27 lutego 2015 r., nr (...),

3)z dnia 19 lutego 2015 r., nr (...);

zmienia zaskarżone decyzje i przyznaje odwołującemu prawo do zasiłku chorobowego za okres od 04 marca 2014 roku do 19 marca 2014 roku, od 01 kwietnia 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku, od 20 marca 2014 roku do 31 marca 2014 roku, od 01 lipca 2014 roku do 31 sierpnia 2014 roku, uznając, iż nie jest on zobowiązany do zwrotu zasiłku chorobowego za okres od dnia 20 marca 2014 roku do 31 marca 2014 roku, od 01 lipca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku.

Sygn. akt IV U 106/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. decyzją z dnia 15 grudnia 2014 r. oraz 19 i 27 lutego 2015 roku znaki: (...), (...) – na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – odmówił B. P. prawa do zasiłku chorobowego za okresy w dniach od 04 marca 2014 roku do 19 marca 2014 roku, od 01 kwietnia 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku, od 20 marca 2014 roku do 31 marca 2014 roku, od 01 lipca 2014 roku do 31 sierpnia 2014 roku, uznając, iż nie jest on zobowiązany do zwrotu zasiłku chorobowego za okres od dnia 20 marca 2014 roku do 31 marca 2014 roku, od 01 lipca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku.

W uzasadnieniu decyzji ZUS O/O. wskazał, że B. P. zgodnie z zaświadczeniem o czasowej niezdolności do pracy przebywał na zwolnieniu lekarskim w okresach wskazanych, ale podpisywał dokumenty, w tym druki ZLA, Z3 . Następnie pomniejszył składkę na ubezpieczenie społeczne za okres, za który został pozbawiony zasiłku chorobowego, składka została opłacona w nienależnej wysokości, zatem odwołujący nie podlegał do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, dodatkowo wnioskodawca nie spełnił warunku wymaganego w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej , zgodnie z którym odwołujący nie podlegał do dobrowolnego ubezpieczenia co najmniej 90dni. Pozostałe składki opłacał terminowo i w odpowiedniej wysokości.

Od powyższych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., B. P. wniósł odwołania do Sądu Rejonowego w (...), IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wskazując, że nie wykonywał jakiejkolwiek pracy, podpisywał dokumenty sporządzane przez księgową i dostarczone do niego do domu. Zawsze na czas i w odpowiedniej wysokości opłacał składki.

W odpowiedzi na odwołanie - Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podtrzymał argumenty, zaprezentowane w wydanych decyzjach.

Za zgodą stron połączono sprawy do wspólnego prowadzenia i rozpoznania.

Sąd ustalił, co następuje:

B. P. prowadzi działalność gospodarczą między innymi w zakresie przechowywania, suszenia, czyszczenia zboża płodów rolnych. W tym samym miejscu odwołujący prowadzi sklep ogrodniczo-rolniczy i stację tankowania gazem LPG. Stacja działa od 7.00 do 15.00, a sklep do 16.00. Odwołujący zatrudnił 4 osoby, w tym S. K. (1) i M. R., która pracowała w przedsiębiorstwie prawie 30lat. Wykonywała wszystkie czynności związane z prowadzeniem dokumentacji firmy, która była przekazywana do podpisu odwołującemu. Sporządzała faktury, zapotrzebowania, dokumenty wewnętrzne i PZ. S. K. (1) był magazynierem , a za razem kierownikiem zakładu. Był także zobowiązany do obsługi klientów, sprzedaży, przyjmowania gotówki i sporządzania dokumentacji. Dokumentację przedstawiał B. P. i jego córce. Po 31.10.2014r. B. P. rozwiązał umowę o pracę z wymienionymi 2 pracownikami.

Pracownicy przychodzą na zmianę. Wykonują wszystkie czynności od ponad 20 lat i z zasady wiedzą co należy do ich obowiązków. Nie wymagają stałego nadzoru. Towary do sklepu dowożone są przez hurtownię (...) na podstawie telefonicznego zamówienia, dokonywanego przez pracowników.

Zwykle odwołujący zajmował się podpisywaniem dokumentów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej czy podpisywaniem umów, druków do ZUS lub US.

B. P. cierpi na zaawansowaną cukrzycę, ropowicę stopy, dokonano u niego amputacji części stopy. Wielokrotnie przebywał w szpitalu.

W dniu 01.07.2012r. B. P. udzielił pełnomocnictwa córce, K. P. (1) do reprezentowania go i składania oświadczeń woli, dotyczących prowadzonej przez niego działalności gospodarczej w zakresie bieżących spraw z wyjątkiem podpisywania dokumentów do ZUS i US.

W dłuższych okresach, tj. w dniach od 04 marca 2014 roku do 19 marca 2014 roku, od 01 kwietnia 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku, od 20 marca 2014 roku do 31 marca 2014 roku, od 01 lipca 2014 roku do 31 sierpnia 2014 roku, B. P. przebywał na zwolnieniu lekarskim. Podczas wymienionych okresów, prawie wszystkie czynności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przejmowała jego córka, na którą wystawił pełnomocnictwo, potwierdzone przez notariusza. Sporządzała listy płac, podpisywała faktury, odbierała utarg, wypłacała wynagrodzenia. Po pracy koło 16tej przyjeżdżała aby sprawdzić, czy wszystko jest w porządku w sklepie.

W zaświadczeniu o czasowej niezdolności do pracy lekarz wpisał symbol „2” we wskazaniach lekarskich, tj. „chory może chodzić”, a jednocześnie namawiał odwołującego do możliwie największej aktywności fizycznej.

(dowód: zeznania świadków: K. P. –k. 29-30, S. K.-k. 31-32, W. B.-k. 32, J. W.-k.33, M. K. –k.33-35, przesłuchanie odwołującego k:12-13, 35-36, dokumenty zgromadzone w teczkach –załącznikach, druki ZLA w aktach rentowych-k.2-6)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania B. P. są zasadne i zasługują na uwzględnienie.

Sąd dał wiarę odwołującemu, gdyż jego wypowiedzi są logiczne, poparte zostały innymi dowodami w sprawie, w tym przesłuchaniem świadków.

Sąd dał wiarę przesłuchanym świadkom, gdyż wypowiadali się jasno, szczegółowo i prosto odpowiadali na zadawane pytania.

Sąd dał wiarę przedłożonym dokumentom, w tym zgromadzonym w teczkach, gdyż żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości.

Zakres sporu pomiędzy stronami sprowadzał się do ustalenia - czy ubezpieczony wykonywał w okresie jego orzeczonej niezdolności do pracy - pracę zarobkową. Organ rentowy kwestionował jego prawo do zasiłku chorobowego za pierwszy z wymienionych okresów w dniach od 04 marca 2014 roku do 19 marca 2014 roku, od 01 kwietnia 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku.

Zgodnie bowiem z art. 17 ust 1 ustawy z dnia z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2014r., poz. 159) zwanej „ustawa zasiłkową”- ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia - traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Wskazać należy, iż zasiłek chorobowy jest świadczeniem z ubezpieczenia społecznego, rekompensującym utratę zarobków na skutek choroby. Ryzyko ubezpieczeniowe, objęte ubezpieczeniem z tytułu choroby odnosi się do niemożliwości uzyskiwania dochodów w razie jego spełnienia. Zasiłek chorobowy przysługuje zatem tylko wówczas, gdy choroba uniemożliwia uzyskiwanie dochodu z pracy. tak było w przypadku odwołującego, który mimo zaleceń lekarza, aby często się poruszał, nie był w stanie tego robić i brać czynny udział w życiu swojego przedsiębiorstwa.

Podkreślić należy, że przez pracę zarobkową rozumie się wszelką aktywność zarobkową wykonywaną na każdej podstawie prawnej (umowa o pracę, umowa cywilnoprawna, samozatrudnienie) albo bez takiej podstawy (tzw. praca na czarno), bez względu na wymiar czasu tej pracy.

Sąd Najwyższy stwierdził, że pracą zarobkową, której wykonywanie w okresie orzeczonej niezdolności do pracy powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267) - jest każda aktywność ludzka, zmierzająca do osiągnięcia zarobku, w tym pozarolnicza działalność gospodarcza, choćby nawet polegająca na czynnościach nieobciążających w istotny sposób organizmu przedsiębiorcy i zarazem pracownika, pozostającego na zwolnieniu lekarskim (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2005 r. I UK 370/04 OSNP 2005/21/342, OSP 2006/12/134).

Należy zgodzić się także z interpretacją pojęcia „pracy zarobkowej” - nie chodzi tu bowiem w szczególności o wykonywanie pracy podporządkowanej, czy zależności służbowej, co jest charakterystyczne dla stosunku pracy. Jest to „praca” w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności, na podstawie

różnych stosunków prawnych o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 maja 1996 r. III AUr 388/96)

Na gruncie niniejszej sprawy, w spornym okresie odwołujący nie wykonywał pracy zarobkowej. Nie przebywał w miejscu, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza, nie nadzorował długoletnich pracowników, którzy wiedzieli co należy do ich obowiązków, nie sporządzał dokumentów. Potwierdzał jedynie dokumenty przesyłane do ZUS i US. W pozostałym zakresie organizacja przedsiębiorstwa, udzielone pełnomocnictwa i zaangażowanie pracowników wystarczały, aby działalność była wykonywana bez udziału odwołującego.

Podkreślić należy, że przy stosowaniu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. (także art. 18 ust. 1 poprzednio obowiązującej ustawy z 17 grudnia 1974 r.) należy odróżnić "pracę zarobkową", wykonywaną w ramach działalności gospodarczej przez osobę jednoosobowo, prowadzącą tę działalność, od czynności formalno-prawnych do jakich jest zobowiązana jako pracodawca. Pozbawienie bowiem prawa do zasiłku może i powinno nastąpić tylko wtedy, gdy w trakcie zwolnienia lekarskiego są wykonywane przez przedsiębiorcę w jego zakładzie konkretne czynności, związane wprost z działalnością gospodarczą, w tym nadzór nad zatrudnionymi pracownikami, obsługa klientów, przyjmowanie i wydawanie materiałów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012 r. II UK 186/11). Taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Odwołujący w okresach choroby nie zajmował się pracownikami. Czynności podejmowała jego córka. Po zakończeniu okresów zwolnień podejmował czynności typowe dla przedsiębiorcy, częściowo uzupełniał zaległości w dokumentacji.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 czerwca 2007 r. II UK 223/06 stwierdził, iż możliwość uznania, że nie dochodzi do utraty prawa do zasiłku chorobowego występuje tylko w razie podjęcia incydentalnej i wymuszonej okolicznościami aktywności zmierzającej do osiągnięcia zarobku w czasie pobierania tego zasiłku. Na gruncie niniejszej sprawy należy uznać, by odwołujący, który udzielił pełnomocnictwa do reprezentowania go i składania oświadczeń woli, dotyczących prowadzonej przez niego działalności gospodarczej w zakresie bieżących spraw z wyjątkiem podpisywania nowych zobowiązań – nie wykonywał czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą osobiście.

Skoro odwołujący wykorzystywał zwolnienie w sposób prawidłowy, to zgodnie z zasadami obniżył składkę. Skoro składka została opłacona w prawidłowej wysokości, to odwołujący podlegał do ubezpieczenia dobrowolnego chorobowego i nie było konieczności, aby wyczekiwać na uzyskanie świadczenia jakim jest zasiłek chorobowy.

W myśl art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych(jt z 2015r., poz. 121) opłacenie składki po terminie nie ma zastosowania. Odwołujący spełnił warunek przewidziany w art. 4 ust. 1 pkt 2 „ustawy zasiłkowej”.

Mając na uwadze powyższe - Sąd na podstawie art. 477¹⁴ par. 2 kpc w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa uwzględnił odwołania i zmienił zaskarżone decyzje (Dz.U z 2010, Nr 77, poz. 512 z późn.zm).

SSR Barbara Kokoryn